

DRUG ERUPTION BINGO

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาเทคนิคเภสัชกรรม วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง

ณัฐกฤตา จันทาทอง, ธวัลรัตน์ หลวงธิดา, ปรัชญา สัสดี, พัทธภรณ์ ยิ้มสงวน, สุขุมภรณ์ ศรีวิศิษฐ์¹

¹ sukhumaphorn@scphtrang.ac.th, ssriwisit@gmail.com

บทคัดย่อ

อาการผิดปกติต่าง ๆ จากการใช้ยาที่มีผลกระทบต่อร่างกายโดยตรง สามารถก่อให้เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา หรือผื่นแพ้ยาได้ ซึ่งนักศึกษาด้านสาธารณสุขจะต้องมีความรู้ เรื่อง ผื่นแพ้ยา ดังนั้นจึงมีการพัฒนาวัตกรรม เกมสับิงโก ผื่นแพ้ยา (Drug Eruption Bingo) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมเป็นสื่อให้ความรู้เรื่อง ผื่นแพ้ยาสำหรับการเรียนการสอนของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มอย่างง่ายของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2558 จำนวน 90 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบและแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired Samples T-Test ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจ เรื่องผื่นแพ้ยา Drug Eruption Bingo ก่อนการใช้นวัตกรรมต่ำกว่าหลังการใช้นวัตกรรม ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้ หลักสูตรสาธารณสุขชุมชน (4.08±2.34 และ 6.05±1.80) หลักสูตรเทคนิคเภสัชกรรม (2.73±1.68 และ 5.09±1.38) และหลักสูตรปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ (2.78±1.86 และ 4.78±1.30) ตามลำดับ โดยมีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ด้านประโยชน์ต่อนักศึกษาทางด้านสาธารณสุข (4.61±0.61) รองลงมา คือ ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับภาพมีความสอดคล้องกัน (4.55±0.59) และด้านเนื้อหาสอดคล้องกับภาพประกอบ (4.53±0.56) ตามลำดับ ในภาพรวม นักศึกษามีระดับความพึงพอใจในระดับมาก (4.40±0.64)

ผลการพัฒนานวัตกรรมครั้งนี้ สามารถนำมาใช้เป็นสื่อให้ความรู้เรื่อง ผื่นแพ้ยา สำหรับการเรียนการสอนของนักศึกษาด้านสาธารณสุข และปรับปรุงสื่อให้เป็นภาษาไทยเพื่อนำไปให้ความรู้แก่บุคลากรสาธารณสุข และผู้มารับบริการในโรงพยาบาลต่อไปได้

คำสำคัญ: ผื่นแพ้ยา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาการผิดปกติต่าง ๆ จากการใช้ยาที่มีผลกระทบต่อร่างกายโดยตรง สามารถก่อให้เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา หรือผื่นแพ้ยาได้ ซึ่งนักศึกษาด้านสาธารณสุขจะต้องมีความรู้ เรื่อง ผื่นแพ้ยา ดังนั้นจึงมีการพัฒนานวัตกรรม เกมสับิงโก ผื่นแพ้ยา (Drug Eruption Bingo) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมเป็นสื่อให้ความรู้เรื่อง ผื่นแพ้ยาสำหรับการเรียนการสอนของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง

ขั้นตอนการพัฒนา

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดผื่นแพ้ยา และลักษณะของผื่นแพ้ยาที่พบบ่อย ทั้ง 9 ประเภท
2. ออกแบบ Drug Eruption Bingo และทดลองใช้นวัตกรรมกับนักศึกษา 10 คน
3. ทดสอบความรู้ก่อนการเล่น Drug Eruption Bingo (Pre-test)
4. ให้ความรู้เรื่องลักษณะของผื่นแพ้ยา หลังการเล่น Drug Eruption Bingo
5. ทดสอบความรู้หลังการเล่น Drug Eruption Bingo (Post-test)
6. ผู้เล่นที่ชนะการเล่น Drug Eruption Bingo จะได้รับรางวัล
7. ประเมินความพึงพอใจของ Drug Eruption Bingo โดยผู้เล่นทุกคน

การออกแบบนวัตกรรม

1. Future Board และกระดาษสี

2. Drug Eruption Stamp (เบ๊ย)

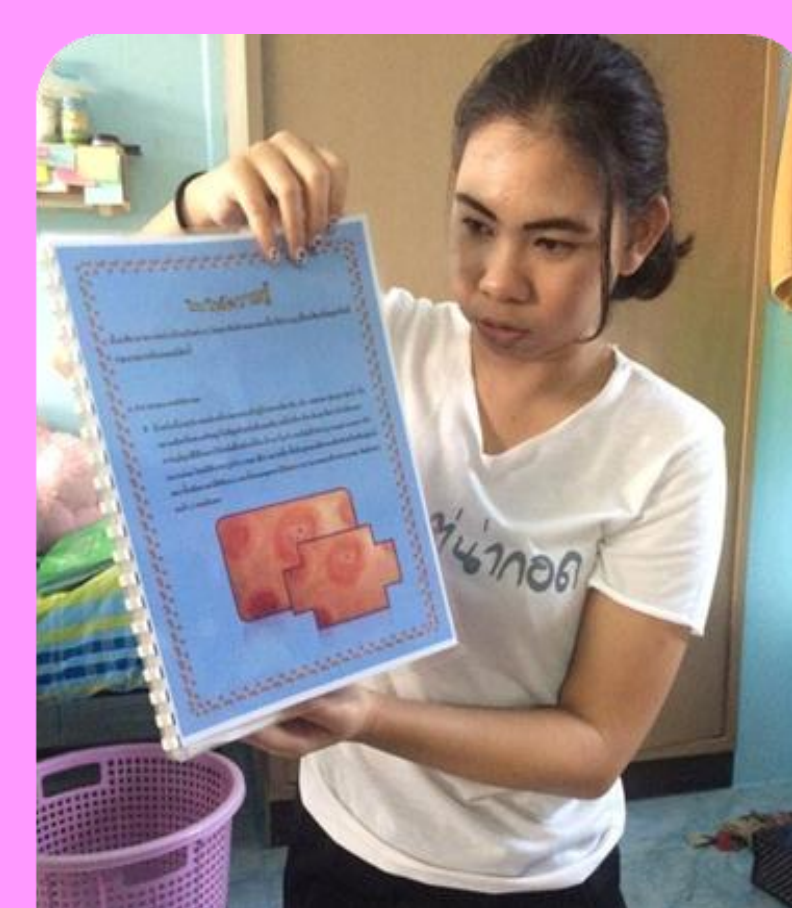
3. Drug Eruption Label (ฉลาก)

วิธีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มอย่างง่ายของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2558 จำนวน 90 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบและแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired Samples T-Test

ผลการใช้นวัตกรรม

นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจ เรื่องผื่นแพ้ยา Drug Eruption Bingo ก่อนการใช้นวัตกรรมต่ำกว่าหลังการใช้นวัตกรรม ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้ หลักสูตรสาธารณสุขชุมชน (4.08±2.34 และ 6.05±1.80) หลักสูตรทันตสาธารณสุข (4.69±1.69 และ 6.47±1.57) หลักสูตรเทคนิคเภสัชกรรม (2.73±1.68 และ 5.09±1.38) และหลักสูตรปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ (2.78±1.86 และ 4.78±1.30) ตามลำดับ โดยมีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ด้านประโยชน์ต่อนักศึกษาทางด้านสาธารณสุข (4.61±0.61) รองลงมา คือ ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับภาพมีความสอดคล้องกัน (4.55±0.59) และด้านเนื้อหาสอดคล้องกับภาพประกอบ (4.53±0.56) ตามลำดับ ในภาพรวม นักศึกษามีระดับความพึงพอใจในระดับมาก (4.40±0.64)

สรุปผลการศึกษา

ผลการพัฒนานวัตกรรมครั้งนี้ สามารถนำมาใช้เป็นสื่อให้ความรู้เรื่อง ผื่นแพ้ยา สำหรับการเรียนการสอนของนักศึกษาด้านสาธารณสุข และปรับปรุงสื่อให้เป็นภาษาไทยเพื่อนำไปให้ความรู้แก่บุคลากรสาธารณสุข และผู้มารับบริการในโรงพยาบาลต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

จันทิมา โยธาพิทักษ์ และปราโมทย์ ตรีภูมเพียรกิจ. (2552). Adverse Drug Reaction 2 : การประเมินผื่นแพ้ยา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประมัตต์ การพิมพ์ จำกัด.